Poštarina plaćena u gotovu
GOD. XXV BROJ 11 BEOGRAD, NOVEMBAR 1956 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

PREOBRAŽENJE KRISTOVO Raffael Santi

I gle, glas iz oblaka progovori: Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte!“ (Mt 17, 5)

PRVO SVETIŠTE

Na Sinaju je Mojsija dobio dvije kamene ploče zakona i uza to mnogo drugih propisa i uredaba. Božji je narod trebao podići svom Bogu svetište. To je prvo svetište, za koje iz povijesti znamo, da ga je Bog sebi „organizirao" na zemlji, pomoću svećeništva i točnih liturgijskih propisa.

1. Cijeli će narod svojim doprinosima pomoći kod izgradnje svetišta. Knjiga Izlaska podrobno to opisuje (25. do 30. poglavlja). Gospodin je zapovjedio Mojsiji: „Zapovjedi sinovima Izraelovim, neka pobiraju za me prilog. Od svakoga, koji hoće, da drage volje dadne, uzmite za me prinos. A ovo je prilog, što ćete ga pobirati od njih: zlato, srebro i mjed, modar i crven skrlet, karmesin, bez, kostrijet, kože ovnujske crveno obojene, kože od morskog jazavca i drvo akacije, ulje za svijetnjak, mirise za ulje pomazanja i za mirisovi kad, kamenje oniksovo i drugo drago kamenje za ukivanje na oplećak i naprsnik (velikog svećenika). Podignite mi svetište, da mogu prebivati u njihovoj sredini!'

2. Čovjek je radi svoje ovisnosti o Bogu obvezan, da ga slavi, da mu prinosi žrtve, da moli za oproštenje grijeha i druge svoje potrebe. Budući da čovjek nije samo duša, nego ima i tijelo, ta se služba prema Bogu mora pokazivati i na izvanjski način. Ta se činjenica pokazuje i kod prvog ovog svetišta, podignutoga pravom Bogu. Bog se prilagođuje doduše tadašnjim mogućnostima i potrebama Izraelaca, ali to je ipak u malom već onaj budući veličanstveni jeruzalemski hram, što će ga nakon 480 godina podići kralj Salomon.

Ovo prvo, primitivno svetište zapravo je šator. To najbolje pristaje narodu, koji stanuje u pustinji i koji putuje. Zato je također predviđeno, da se pojedini dijelovi svetišta mogu lako „demontirati" i prenositi. Svetište ima tri dijela: predvorje, samo svetište i t. zv. najsvetiji dio ili svetinja nad svetinjama. Predvorje je kao neko dvorište, ograđeno stupovima i zavjesama. Tu se nalazi oltar za žrtve paljenice i veliki „umivaonik" od mjedi. Njime su se imali služiti svećenici u vezi s bogoslužjem.

Veličina svetišta izražena je u „laktima", a jedan lakat ima nešto manje od 50 centimetara. Tako je predvorje imalo oko 50 metara duljine, a 25 metara širine. Sam sveti šator bio je 15 metara dug, 5 metara širok i 5 metara visok. Prvi, istočni njegov dio, takozvano svetište, zapremao je dvije trećine cijele dužine, dakle 10 metara. Najsvetiji dio imao je oblik velike kocke, kojoj je stranica iznosila 5 metara.

3. U tom se najsvetijem dijelu nalazio zavjetni kovčeg. Bila je to škrinja od akacijeva drveta, presvučena zlatom. Zavjetni je kovčeg zamišljen kao podnožje Božjeg prijestolja. Zato se na njemu nalaze dva Kerubina. Kovčeg je bio dva i po lakta dug, podrug lakta širok i podrug lakta visok. Iznutra i izvana pozlaćen je čistim zlatom. Na stranama ima četiri zlatna koluta. U njih se stavljaju pozlaćene poluge, koje služe za prenošenje kovčega. U kovčeg Mojsija mora staviti ploče Božjeg zakona. Na gornjem dijelu kovčega nalazi se zlatna ploča, koja se zove pomirište. Ta se ploča na blagdan Pomirbe škropila krvlju žrtvenom. Nad pomiralištem su dva Kerubina. Oni su kao prijestolje Božje, a sam je kovčeg bio kao podnožje tog prijestolja.

Bog zapovijeda Mojsiji (25, 21—22): „Metni pomirište odozgor na kovčeg, a u kovčeg metni zakon, što ću ti ga dati. Tamo ću se ja s tobom sastajati, i od pomirišta između obadva Kerubina, što su na kovčegu Zavjeta, sve ću ti saopćavati, što ti imam nalagati za sinove Izraelove". Razumljivo je stoga, da je zavjetni kovčeg bio za Izraelce najsvetiji i najdragocjeniji predmet.

Svetište je bilo odijeljeno od najsvetijeg dijela zastorom. U sredini pred tim zastorom stajao je u svetištu kadioni žrtvenik, a njemu s desne strane stol za kruhove prikazanja. Tu su svećenici svake subote stavljali dvanaest hlebova prikazanja, koji bi ostajali do slijedeće subote. Jesti su ih smjeli samo svećenici. S druge strane stajao je sedmokraki svijećnjak od zlata, težak oko 45 kilograma. Na njemu je neprestano gorjelo svijetlo.

4. O pojedinostima ovog prvog svetišta moglo bi se još mnogo toga kazati. Htjeli bismo još iz svega izvesti dvije pouke.

Izraelci su bili ponosni, što su imali u svojoj sredini svetište pravog Boga. Koliko moraju biti ponosniji i radosniji kršćani, koji u svojim crkvama imaju mnogo više od zavjetnog kovčega: Euharistijskog Boga i Spasitelja. Kovčeg zavjetni bio je samo jedan, a tabernakula s Isusom ima po svijetu bezbroj.

Sveto Pismo veli, da je narod donio više nego što je bilo potrebno, da se svetište izgradi. Mojsija je morao zapovjediti, da se darovi više ne donose. Iz ovoga vidimo, da su već od početka vjernici svojim doprinosima uzdržavali zavjetni šator i brinuli se i za ostale liturgijske predmete i potrebe. To ne smiju vjernici zaboraviti ni u našim danima. Njihova je dužnost, ili bolje reći: njihovo je sveto pravo, da smiju i oni nešto pridonositi službi pravome Bogu.

OSAMSTOGODIŠNJICA CISTERCITSKE BAZILIKE U STIČNI

Red Cistercita, reformiranih Benediktinaca, osnovao je sv. Bernard opat iz Clairvaux-a, koji je bio najuplivnija ličnost u čitavom crkvenom i javnom životu kršćanskog zapada. On je u svojim samostanima okupljao veliki broj ondašnje mlade inteligencije i visokog evropskog društva. Posjedovao je čarobnu moć osvajanja duša. Za svoga neobično aktivnog i dinamičnog života osnovao je mnoge samostane ili cistercije. Tih cistercitskih samostana bilo je u Sloveniji i u Hrvatskoj.

Ostao je do danas cistercitski samostan u Stični na Dolenjskem u Sloveniji. Stalna je tradicija u ovom kraju, da je samostan u Stični lično osnovao sam sv. Bernard, koji je tamo i boravio, o čemu je sačuvan spomen u slovenskoj narodnoj pjesmi. Ovaj čuveni samostan podignut je g. 1136 kao osamdesetsedmi cistercij u Evropi. Ove godine slavi samostan 800 godišnjicu posvete svoje bazilike. Samostanska bazilika (basilica minor) posvećena je kao i sve cistercitske crkve Majci Božjoj, jer je sv. Bernard bio veliki štovatelj i miljenik naše Gospe, kako je to divno opjevao najveći kršćanski pjesnik Dante u svojoj „Divnoj Glumi". Stična je posvećena žalosnoj Majci Božjoj, kako nam pokazuje i njezin kip na velikom oltaru (iz g. 1584). Po veličini i prostornosti zauzimlje prvo mjesto među crkvama u Sloveniji.

G. 1156 akvilejski patrijarha Pelegrin skupa s tršćanskim biskupom Ditmarom posvetio je samostansku crkvu u Stični dne 8 jula, kako spominje cistercitski martirologij (knjiga svetaca). U ono doba akvilejski patrijarha imao je crkvenu vlast nad cijelom Slovenijom i Istrom, pa je nastojao da među narodom u tim krajevima sačuva živu vjeru i čisto čudoređe. Patrijarha Pelegrin bio je veliki prijatelj sv. Bernarda. Izgleda, da su bili drugovi na univerzi u Parizu i da su kasnije ostali u srdačnim i prijateljskim odnosima. Da proširi i učvrsti vjerski život na ogromno prostranom teritoriju svoje patrijaršije, Pelegrin je zamolio sv. Bernarda, da mu pošalje svoje bijele redovnike, što je sveti opat odmah i učinio, poslavši za prvog opata u Stičnu pobožnog redovnika Vincenca iz samostana Morimond u Loreni. Ovaj samostan bio je čuven po svetosti i znanju svojih redovnika, koji su svugdje misionarili. Preko Alpi silaze cistercite u Stičnu, a s njima arhitekti, graditelji, umjetnici, da zidaju veliki samostan s klaustrom i crkvu. To su oni skromni majstori iz XII vijeka — velikog vijeka — koji je spremio trinaesto stoljeće, pravi preporod kršćanske umjetnosti. Oni nisu tražili ni sjaj

ni načičkanost, već jednostavnost i trezvenost u arhitekturi, pa su stvorili takozvani „cistercitski stil“, koji je našem srcu tako drag, a razasut je po čitavoj Evropi. Prvi opat Stične donio je sobom graditelja Mihovila (cementarius Michael). On je bio rodom iz Burgundije, koja je u ono doba bila poznata kao zavičaj mnogih graditelja i umjetnika. Mihovil je sagradio prvobitnu crkvu i samostan. Najstariji dijelovi su u romanskom stilu. Kasnije je nadošao gotski stil, a konačno i barok, pa je za ljubitelje i historičare umjetnosti samostan s bazilikom u Stični ostao predmet divljenja i proučavanja. Osobito se ističe klaustar (križno dvorište), koji sa svojim gotičkim lukovima sugestivno djeluje.. Na zidovima i svodovima klaustra otkrivene su lijepe starinske freske sa raznim dekorativnim motivima i svetačkim likovima u živim bojama. Svako doba ostavilo je traga u ovoj crkvi, koja ima četrnaest oltara. Godine 1954, kad se slavila Marijina godina, crkva je dobila krasni veliki oltar iz mramora po nacrtu Josipa Plečnika, jednog od najvećih katoličkih arhitekata sadašnjice. Ovaj oltar je pravi ukras bazilike, jer je izraden po nekom liturgijskom nadahnuću, koji je prirodan i svojstven velikom majstoru i učitelju, a ujedno nam dokazuje kako Stična i danas živi i kako njezini redovnici („beli menihi“) rade za slavu Božju i za ukras doma Gospodnjeg po riječima psalmiste: „Gospode uzljubio sam ljepotu doma tvojega“. Gledajući prostranu, urednu, čistu baziliku, liturgijsko posuđe i odijela, dolazi nam na pamet prvi samostan reformiranih Benediktinaca u Citeaux (Cisterz) kod grada Dijona u Francuskoj, (po kojem su mjestu ovi redovnici dobili ime „Cistercite“), gdje je glavna stvar bila liturgija, to jest služba Božja, koju je sv. Benedikt nazvao „Opus Dei“ (Djelo Božje). Sada se namjerava preurediti prezbiterij po nacrtu arhitekta Plečnika, i tako će se nastaviti uljepšavanje bazilike i liturgijskog života prema riječima pjesnika 95. psalma: „Klanjajte se Gospodu u svetom uresu“. Stična je u svojoj dugoj historiji imala svoje cvjetanje, svoje uspone, a i svoje sutone. Odhrvala se turskim provalama, a g. 1784 car Josip II. ukinuo je samostan, te je tako nestalo veliko blago biblioteke i arhiva. Providnost je čuvala ovaj samostan i g. 1898 bila je obnovljena i pomlađena od Cistercita.

Dne 16 septembra ove godine svečano je proslavljena 800 godišnjica samostanske bazilike uz sudjelovanje mnogih naših biskupa, domaćeg svećenstva i velikog broja vjernika. Značajan jubilej vjere i civilizacije u ovom našem kraju. Tom prigodom bazilika je bila bogato i ukusno ukrašena.

Na velikom žrtveniku stoji kip Žalosne Majke Božje, koja u svojem majčinskom krilu drži mrtvoga Sina. U isak je vrlo ganutljiv i nezaboravan, jer po riječima samog sv. Bernarda, koji je bio u Stični, u toj divnoj zelenoj dolini, prizor Žalosne Majke može da razbije i najkamenitija srca. Muka Kristova uvijek je prisutna, kaže sv. Bernard. Ona je lijek kršćanskoj duši u svim vremenima do konca svijeta.

SLIJEDEĆI SVIJET

Ovaj Svijet, to je naš svijet, u kojem živimo.
To je svijet našeg današnjeg dana.
U njemu smo i kad učinimo pravo
i kad skrivimo.
Ovaj Svijet, to je naš svijet, pun osmjeha i rana.

Slijedeći Svijet za nas, to nije svijet naših sinova.
U njemu mi nećemo vršiti nikakve čine,
Slijedeći Svijet za nas, to je bilans naših djela:
dobitci i odbitci, čas koji sve izravna.
Slijedeći Svijet dolazi naš,
kad Ovaj Svijet za nas mine.

Savjesti naše zrcalo otkrito Slijedeći Svijet,
na zemlji ovoj malo vidljivo.
Uzgojismo li revno duše naše cvijet?
Sagradismo li ponosnu radost
za Slijedeći Svijet,
u Ovom Svijetu, skromno i stidljivo?

Muči me užas: netko je među nama
zaludo živio u Ovom Svijetu svojem.
Goni me užas: nekom je Svijet Slijedeći
sljepoća duše, nadiruća tama,
gluhoća prazna, bez glasa, bez riječi...
Nada milosti moju grozu liječi:
„Sudovi Božji duboki su bezdan...“
Jaganjče Božji, Ti se smiluj nama!

SV. IVAN KAPISTRANSKI

Uz 500 godišnjicu smrti branitelja Beograda 1456-23.X-1956

X

Kad se pronijela žalosna vijest o Kapistranovoj smrti, bio je zbog toga ganut cijeli kršćanski svijet, naročito narodi, gdje je bio lično poznat kao Italija, Španjolska, Katalonija, Njemačka, Austrija Madžarska, Češka, Poljska i dr.

Kapistranov grob u Iloku doskora je počeo privlačiti hodočasnike iz čitave Evrope. Franjevačka crkva Svete Marije postala je suviše malena, da primi velike hodočasničke skupine kao Svečev nadgrobni spomenik.

Knez Nikola Iločki je bio nezadovoljan, što su Kapistranovo tijelo položili u zajedničku obiteljsku grobnicu u zemlju. Zato je dao sagraditi prekrasnu kapelu (danas kapela Majke Božje) i proširio crkvu da bude dostojan hram i mauzolej Kapistranu. U tom veličanstvenom Panteonu počivale su Svečeve kosti u srebrnom lijesu na oltaru prekrasne kapele. Nad grobom je gorjelo kandilo dan i noć, a na mramornoj ploči bile su uklesane ove riječi:

„Taj grob krije slavnog Ivana
Rodom iz Kapestrana, koji je bio
Branič vjere i zaštitnik Crkve,
Trublja Isusova, vatreni širitelj Reda.
Slava svijeta, zaštitnik istine i pravde,
Uzor života, prejasno ogledalo mudrosti.
Posvuda proslavljen
Sad uživa nebesku plaću.
Živio je 71 godinu, 3 mjeseca i 22 dana.“

Kroz punih 70 godina izmolile su nebrojene slomljene duše toliko nebeskih utjeha i zadobile tjelesno zdravlje nebrojena iznakažena bolesna tjelesa, o kojima je tu na Svečevu lijesu napisana velika knjiga od pergamenta. Danas se ona nalazi kao dragocjen sredovječni rukopis u Parizu. Tako čuva Nacionalna biblioteka u Parizu prvi i jedini pisani sredovječni spomenik grada Iloka! Onamo su ga odnijeli izbjeglice pred turskom invazijom god. 1526.

Odlučna obrana Beograda 1456 pod Kapistranom i Sibinjaninom osigurala je njihovom pobjedom ovu znamenitu tvrđavu od turske najezde gotovo za jedno stoljeće. Istom je sultan Sulejman II. mogao ponovno na nju udariti velikom silom god. 1521. Podrškom nesložnih i zavađenih vladara spremao se onda na daljnja osvajanja u Evropi. Nakon pada Petrovaradina krene 1526. jaka turska kolona prema zapadu, osvoji Šid i Berkasovo na domak Iloku. U paničnom bijegu vojna posada napusti jaku iločku tvrđavu i prebjegne u Ugarsku. Ostali se narod razbjegne i sakri u obližnje vinograde i šume, da se ne poturči i ne padne u roblje. Napuštenu iločku tvrđavu i grad Turci su zauzeli bez ikakova otpora. Ni kubura nije opalila! Turci dakle nisu imali nikakova razloga, da Ilok oštete, razore ili da se bilo nad čim osvećuju. I Ilok je ostao netaknut. Ali jednome su se morali i mrtvu osvetiti! To je bio Kapistran. Zajedno s narodom franjevci su pobjegli u šumu zvanu Pakledinu, 19 kilometara od Iloka. I tu ostaju za sve vrijeme turske okupacije dijeleći krutu sudbinu sa svojim narodom.

Turci doista nisu dirali u Ilok, pa su ga čak prema svom ćefu i poljepšali. Razumije se, 5 katoličkih crkava su pretvorili u džamije, tornjeve u minarete, mjesto križa zasja polumjesec. Ilok postane središte srijemskog sandžaka, turski vojnički i upravni centar za Srijem.

Ratna svetogrdna osveta je stigla jedino iločku franjevačku crkvu Svete Marije kao nadgrobni spomenik sv. Ivana Kapistranskog. Nije bila dostojna, da bude džamijom, nego je pretvore u — staju! Sav mramorni i brončani ukras opljačkaju ili porazbiju konjska kopita. Mauzolej, Kapistranovo sveto tijelo oskvrne i bace spaljeno u Dunav, a skupocjen srebrni lijes otpreme kao ratni trofej u Istambul. Tako je iločka crkva lišena svog najdragocjenijeg blaga. Ostale su samo tihe sjene i svete uspomene.....

Svetogrdna ratna osveta nad Kapistranovim grobom i tijelom međutim nije ni najmanje utrnula, niti je i malo izbli-

jedila njegova sveta slika. Upravo protivno! Evakuacijom Turaka iz Srijema god. 1689, ona je nanovo oživjela. Franjevci su se ponovno vratili u svoje drago svetište, popravili ga, kako su znali i mogli, ponovno posvetili oskvrnutu crkvu i samostan Svete Marije, ali sada u čast sv. Ivanu Kapistranskom.

Godinu dana iza toga, to jest 1690. uslijedila je Svečeva kanonizacija. Kapistran je proglašen svetim. I od tada je čast njegova i slava neizbrisiva i vječna.

Obnovljena crkva i samostan o petstotoj godišnjici njegove smrti, djelo hrvatskih franjevaca, predaje ovaj znameniti spomenik idućim stoljećima na duhovnu korist vjernika i slavu sv. Ivana Kapistranskog.

— Konac —

BESMRTNOST ILI NIŠTA

Đuro: Slobodno možemo reći da je svako ljudsko biće stvoreno. Duša nije plod fizičkog rođenja, nego nastaje kao neki novi svijet. Na svakom začeću roditelji pripreme Bogu jednu novu buktinju koju on zapali svojim dahom.

Ali pošto ovaj plamen, tj. duša ne proističe iz ljudskoga tijela, ništa je ne može ugasiti. Ljudska duša je besmrtna.

Bane: Mnoge drugove sam posjećivao u njihovim posljednjim časovima, ali nikada nisam vidio neku dušu da izleti iz tijela. Kažite mi, ima li dokaza da duša živi poslije naše smrti?

Đuro: Iz toga što niste vidjeli kako duša izleti iz tijela, ne slijedi da duše nema ili da nije besmrtna. Uzmite papir i olovku, pa mi prikažite pojam elektrike, topline, dužnosti, slobode, vremena... A nema sumnje da te stvari postoje.

Prof. Reljić: Kada bi naše oko moglo zapažati pet kvadriljona vibracija u sekundi, svijet kojega vidimo, izgledao bi nama sasvim drugačiji. Šetajući ulicom mi više ne bismo vidjeli ljude nego samo kosture i metalne stvari koje imaju na sebi. Zidovi kuća ne bi više bili prepreka za naše oči, pa bi tako vidjeli šta rade unutra stanari, tj. kosturi. U prirodi ne bi vidjeli nijedno drvo. Postoje snage koje mi ne primjećujemo. Gledajte veliki elektro-magnet: on može podići na stotine kilograma gvožđa. Uđite među njegove krakove, ili postavite među njih samo svoju glavu. Vaši živci, iako osjetljivi za svaku promjenu, potpuno ništa ne primjete niti osjete.

Đuro: Kao što smo već prošlog puta razmišljali, naša duša stvara pojmove o ljepoti, dobroti i istini. Ti pojmovi nemaju u sebi ništa materijalnog, jer nisu vezani ni na koji prostor ni na koje vrijeme. Budući da su djela naše duše netvarna, mora i duša sama da bude netvarna odnosno duhovna. Duh međutim nije složen iz djelića kao što su tjelesa, stoga se on ne može ni raspasti. Na smrti se raskida veza između tijela i duše, i naša duša ostavi tijelo kao što leptir ostavlja svoju čauru.

Stanko (bjesan): Eto dokle dovodi neobuzdani vjerski zanos! Sve vjere koriste ljudski nagon samoodržanja i straha od smrti. I religije znajući za tu ljudsku slabost obećavaju ljudima život poslije groba prisvajajući sebi dio njihovog džepa. Zar nije to podlo licemjerstvo? Ali budimo pošteni i objektivni: postoji zakon da mora sve što se rodi i umrijeti. Ne zavaravajmo se iluzijama zagrobnog života, nego trudimo se da uredimo ovaj materijalni svijet!

Slavica: Dosad sam vas smatrala kao branioca potlačenih, ali sada vidim kuda vode vaše teorije. Zločinci kao i najplemenitiji ljudi neka bi jednako završili u grobu. Hvala vam na vašoj teoriji!

Đuro: Zasluge su na zemlji samo katkada nagrađene, često se odaje priznanje prevarama i najpodlijim zloupotrebama. Nesreće se sručuju na poštene ljude, dok su zlikovci pošteđeni. Mi se ne možemo pomiriti s time da jedni i drugi završe na isti način, u jednoj rupi. U nama postoji usađena nada da jednoga dana sve mora doći na svoje mjesto...

Stanko (cinično): Tako će i biti kada dođe vrijeme budućeg čovječanstva, koje

mi sada izgradujemo i kada nastane zlatno vrijeme, pravi raj zemaljski.

Đuro: Jadniče! Ta zemaljska sreća u jednakosti i potpunoj pravdi o kojoj maštate, to je najobičnija varka. Vi tvrdite da će ljudi sutra ostvariti Pravdu u pravednoj podjeli svih dobara, Slobodu bez ikakvih ograničavanja, Sreću općeg Bratstva među narodima. Ali znajte da je to samo jedan varljivi san, sve dok ne otstranimo sebičnost iz čovječjeg srca. Čak kad bi ljudi jednom ostvarili zemaljski Raj, opet bi bili nesretni, jer bi bili svijesni da će ga na samrti ostaviti.

Aco (ironično se obraćajući Stanku): Budite logični! Mjesto da radite na poboljšanju života, morali bi ste se truditi da strpate sve ljude u ogroman koncentracioni logor. Tako nikome ne bi bilo žao napustiti svijet.

Đuro: Još bi dodao ovo: lako se na grobovima nevinih žrtava zaklinjati da neće biti više ugnjetavanja, nepravde, mržnje. Ali oni koji su tako mučki umrli, što bi imali od svega toga, ako smatrate da je sa smrću sve svršeno?

Direktor škole: Kazali ste da su snovi našeg prijatelja Stanka samo iluzije. Ali meni se čini da su vaše težnje za budućim zagrobnim životom još veća varka. Duša bez tijela, duh bez mozga, to je isto tako nepojmljivo kao elektrika bez materije u kojoj se ona pokazuje. Najbolje je pomiriti se činjenicom da smo ovdje na zemlji samo jedna prolazna pojava i ništa drugo.

Đuro: Nije moja namjera da vas pridobijem za svoja shvatanja. Šta mislite, kad bi došao neko sa krilima sa druge planete, zar ne bi opravdano zaključili da ima ondje vazduha? Kao što iz potrebe za hranom što je zapažamo kod čovjeka i životinja zaključujemo da postoji i potrebna hrana. Tako nas i težnja za pravdom, srećom i istinom, koja se javlja u ljudima, navodi da mora postojati negdje Pravda, Sreća, Istina gdje će naći te prirodne težnje svoje zadovoljenje. A pošto sadašnji svijet ne može zadovoljiti, i pošto postoji u meni težnja za zagrobnim životom, zaključujem da je besmrtnost duše moguća. U čitavoj prirodi nema nijedne opće težnje za koju ne bi postojalo zadovoljenje, tako ne može ni vapaj prema sreći biti iluzoran.

Šta daje vrijednost vašem životu na zemlji? Zar nije to vršenje vaših dužnosti kako ih vi shvatate? Svaki puta kada učinite kakvo dobro djelo, vi dograđujete i usavršujete svoj moralni lik. Na zemlji je moralna ljepota duše nevidljiva, često prezrena i zabačena. Zar ne odgovara svim zahtjevima zdravoga razuma da mora biti to jednom nagrađeno, inače bi bio ovaj svijet jedna mašina koja se okreće naopako.

Prof. Reljic (prelazeći od sentimentalnosti na pozitivno naučne argumente): Činjenica je da u čovjeku postoji duboko uvjerenje da će i poslije smrti živjeti. Objasnite to kako hoćete, ali ta činjenica postoji.

Proučavanjem prehistorijskih pećina došli smo do sasvim sigurnih zaključaka, da su tadašnji ljudi vjerovali u neumrlost duše. Svagdje na svijetu, u Evropi, Australiji, Americi, Kini, grobnice prehistoriskih ljudi nam otkrivaju sve mjere koje su bile preduzete da se osigura mrtvima ulaz u drugi život i njihov opstanak tamo. — Isto to možemo utvrditi i kod najzaostalijih plemena koja i danas žive po raznim kontinentima. To nam potvrđuju i kulturni spomenici svih starih naroda. Neki su narodi to vjerovanje iskrivili ili pogrešno shvatili, ali ostaje činjenica do su svi vjerovali u besmrtnost duše.

Bane: Oduvijek su ljudi vjerovali da se sunce okreće samo oko zemlje, ali se dokazalo da je to vjerovanje bilo pogrešno. Šta bi bilo kad bi se isto desilo s vjerovanjem u besmrtnost duše?

Prof. Rejić: Kod okretanja sunca čula su čovjeka varala, ali je njegov razum otkrio grešku. Ovdje međutim čovjek protiv svjedočanstva svojih čula vjeruje u drugi život. I u tom slučaju razum zapravo nastupa protiv vanjskog izgleda. Tako vaša primjedba svjedoči meni u prilog.

Aco: Meni nije potrebno proučavanje prehistorije i arheologije. Dovoljno mi

je otići na dan Svih Svetih na groblje da se uvjerim u to da i moderni ljudi svijesno ili nesvijesno vjeruju u zagrobni život. Pogledam samo natpise na grobovima i bezbrojne bukete cvijeća.

Neki naši sagovornici (misleći na Stanka i direktora škole) tješe se da svojim bezvjerstvom tjeraju čovječanstvo brzim koracima željenom cilju: raju na zemlji. — Ama, čini mi se da ja na tom polju radim barem isto toliko koliko i oni... I moja najveća je želja da čovječanstvo bude jednog dana sretnije. Mogu reći da je Krist objavio opću mobilizaciju protiv zla i patnje, kada je rekao: „Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe." I svaki kršćanin koji bi odbio da radi na poboljšanju uslova života na zemlji, bio bi nedostojan svoga imena.

Ali kada je u pitanju moja lična smrt, vaša filozofija je, priznajte, vrlo plitka. Budite iskreni, vi ste se u nekakvom očaju pomirili sa sudbinom da po smrti nema ništa, ali ne mogu vjerovati da ste time zadovoljni. Priča se da je Sokrat prije smrti rekao svom prijatelju Aritonu: „Moje tijelo možete sahraniti ili s njim učiniti što hoćete, ali mene vi ne možete sahraniti."

Stanko: Možda neke osobe teže za besmrtnim životom, mene međutim ni malo ne plaši to, što će se sa mnom sa smrću sve svršiti."

Đuro: Može biti da ste se pomirili sa sudbinom, ali sumnjam da ste zadovoljni i sretni. — Zvijezde sjaju već milijardama godina i još nisu izgubile od svog sjaja, zemlja je vidjela milione proljeća, mi se divimo velikim umjetničkim djelima, starim već više hiljada godina. Zar je moguće da su djela trajnija od njihova stvaraoca? Može li majčinsko srce, to remek djelo među svim stvorenjima, tako nestati bez traga u mraku jednog groba?

I starozavjetni Mudrac poznavao je ljude koji su poricali zagrobni život i pozivali jedan drugoga: „Dajte naužijmo se sadašnjih dobara, žurno se okoristimo stvarima, dok smo mladi. Okrijepimo se dragocjenim vinom i namažimo se mirisima, i neka nam ne izbjegne nijedan proljetni cvijet". Mudrac nastavlja: „Tako misle i varaju se, jer ih zaslijepljuje njihova zloća. Ne poznaju oni tajna Božjih i ne nadaju se plaći pravednika, i ne poznaju priznanje svetih duša, jer Bog je čovjeka stvorio za besmrtnost i učinio ga na svoju sliku" (Mudr. 2, 6–8, 22, 23)

Htio bih da završim sa jednom lijepom mišli koju sam pročitao na nekom nadgrobnom spomeniku u Mirogoju: „Odlazim kao sunce". Može li tko žaliti što sunce uveče zađe? Svako zna da će se ono sutra ponovo pojaviti. S istom mišli ću i ja da legnem u svoj grob, s vjerom u Krista koji je Sunce uskrsnuća i vječnoga života.

SVETAC GLAZBENIK

U Napulju večernja pretstava. Sve se plemstvo skupilo. Sinovi i kćeri grofova i barona uvežbali su operu, koja prikazuje razgibani život svetog Aleksija. Mladi svet je dobro izveo svoj pothvat. Gromko pljeskanje iza svake arije je prekidalo tok pretstave. Umetnici su se elegantno priklanjali i srdačno zahvaljivali. Roditelji su bili ponosni na izvođenje svoje dece. Tada se odigravao na bini glavni deo drame. Nastupa đavo da kuša svetog Aleksija. Upotrebi svu svoju veštinu. Peva ljupke melodije i čak na klaviru svira zavodljive napeve. Publika spontano daje odušku svome oduševljenju, kad je mladi glumac na pozornici dovršio svoju ulogu. Vidi se da to nije običan diletant, nego pravi umetnik, tako je odlično glumio. To je bio Alfons Liguori, koji se sav razdragan zahvaljivao publici za aplauze. Roditelji su ubeđeni, da će sin načiniti karijeru. Još se nedeljama razgovaralo o tom velikom glazbenom događaju. Liguori ima priliku da ponovo i ponovo čuje pohvale, kako je odlično odigrao svoju ulogu.

Alfons je imao kod kuće strogo muzičko obrazovanje. Dnevno je morao da vežba tri sata na klaviru. Otac, koji je sam bio dobar poznavalac muzike, vodio je nadzor nad časovima vežbanja svoga sina i nadgledao časove njegova učitelja za klavir. Ako nije zbog oskudice vremena uspeo da prisustvuje časovima, on bi jednostavno zatvorio sobu gde su učili te bi je otvorio, kad su učitelj i učenik završili propisano vreme. Pod tako strogim nadzorom Alfons razvio se u istaknutog muzičara, spretnog kako u solopevanju, tako i na klaviru i komponovanju. U plemićkim salonima bio je rado viđen gost, koji bi uvek znao lepo zabavljati društvo glazbom. Vojvoda od Presenzano ga je naročito uzljubio. Drago mu je bilo, ako je mladi Liguori igrao zajedno sa njegovom kćerkom.

Alfons je postao pravnik. Njegovi sjajni duhovni darovi su mu omogućili da je već sa 16 godina postigao čast doktora iz oba prava: rimskog i kanonskog. Upravne je službe mogao birati. Život mu je bio prava zabava. Pretskazivali su mu sjajnu budućnost. Njegovo ga je srce vuklo ka bogoslovlju, ali otac za volju on se predao pravničkoj službi. Kad je jednom na sudu izgubio jednu parnicu, smatrao je da je došlo vreme da pređe na bogoslovne nauke. Ovaj puta nisu ništa pomogle ni pretnje ni ubeđivanja oca, ostao je kod svoje odluke. Lakoćom je svršio studije i sav srećan primio svećeničkoređenje. S oje pravo kao prvorođenac ustupio je svome bratu. Nije bila gola ceremonija, kad je na oltar pred Majku Božju položio svoj mač. Postao je misionar i osnovao red Redemptorista.

Na glazbu nije zaboravio. Alfons je znao koliko muzika deluje na ljudska srca. Stoga je u misiskom delovanju izradio svoj vlastiti sistem. Pomešao se među narod i prisluškivao pučke pesme. Većinom je morao utvrditi da prevladava raskalašeni kič. Počeo je borbu protiv tih šlagera. Onda su se ljudi dali još poučiti. Zahvalno su prihvatili pesme patra Liguorija, pevali su ih sami i predavali u nasleđstvo svome potomstvu. Tako su Liguorijevi napevi postali narodni italijanski napevi.

Krasno umetničko delo, koje je isto nastalo prigodom pučkih misija, je znameniti Duet između duše i Spasitelja u mukama. To je jedino veće muzičko delo, na kome se pozna majstorska ruka svetog Alfonsa. Duša govori Spasitelju, koji nosi teški križ na Kalvariju. Ona želi da pomogne Kristu time da sama nosi drvo križa. Krist teši žalosnu dušu u njezinom bolu i potvrđuje joj svoju ljubav. Da je to zaista glazbeno delo, koje kao svaka prava umetnost osvaja slušaoca, priznali su prvi muzički stručnjaci. Ovo je delo još danas prikladno za izvanliturgiske priredbe. Njegovi savremenici pričaju puni priznanja, kakav utisak je učinila ta kompozicija na njih, kad je Alfons sam pevao trpećeg Spasitelja.

Tako muzicira svetac. Ne više na bini opernog pozorišta ili u salonima, nego pred Bogom i ljudskim dušama. Bogu na visini i čoveku u dubini posvećena je prava muzika. Alfons je već dugo znao što je njegov veliki savremenik Bach napisao: „Jedan od najuzvišenijih ciljeva glazbene umetnosti je širenje pobožnosti te unapređivanje i usavršavanje besmrtnih duša."

MUSLIMANI I KRIST

Dvije knjige objavljene u Kairu 1953. — 1954. godine znače važan preokret izvjesnih muslimanskih obrazovanih ljudi prema Isusu Kristu i njegovoj nauci. Ovu je činjenicu iznio egipatski dominikanac O. Anawati na konferenciji što ju je držao 21 travnja prigodom kongresa religija u Rimu. O. Anawati je direktor dominikanskog instituta za Orijentalne studije u Kairu. Dosad su muslimanski pisci odbijali da prihvate historijsku vrijednost evanđelja; i kad su govorili o Kristu, to su činili na temelju onoga, što o njemu kaže Koran. Autori knjiga — o kojima će biti riječi — služe se evanđeljima kao izvorima.

Prva knjiga *„Genij Krista"* djelo je Mahmuda El Aqqad, životopisca Muhameda i njegovih prvih drugova. On je poznat kao dosljedni branilac Korana. Kad piše o životu Kristovom, s velikim poštovanjem raspravlja o Spasiteljevoj osobi. Samo po sebi to nije ništa novog za Islam, jer i oni smatraju Isusa Krista za jednoga od velikih proroka. Ovdje je napredak u tome, što se sa poštovanjem govori o evanđeoskom Kristu, kakvog su opisali evanđelisti. Pisac čvrsto brani povjesnu istinitost Isusa Krista te pouzdanost evanđelja, koja su gotovo naš jedini izvor za proučavanje Krista. El Aqqad zabacuje racionalističke predrasude protiv čudesa, premda se sam u svom izlaganju ne služi čudesima. Prihvatio je izvjesna učenja Kristove nauke: inzistira na dobrotvornosti odnosno ljubavi koju evanđelje toliko naglašuje; hvali kršćanstvo što polaže toliko važnost na duhovnost i pročišćavanje savjesti.

Za kršćanina djelo ima nekoliko manjkavosti, i njih valja spomenut. Tako kad pisac dolazi do Muke Kristove, — kaže malo samovoljno — da tu svršava povijest, a počinje vjerovanje. Ipak ostala se mjesta u knjizi temelje na vjerodostojnosti evanđelja. Dogmatska strana Kristovog učenja piscu je nejasna.

Druga knjiga po imenu *„Opaki grad"* tiče se Jeruzalema, koji je osudio našeg Spasitelja. To je djelo Dr Kamel Hus ein-a, bivšeg rektora Ibrahim univerziteta, poznatog kairskog doktora medicine te istaknutog humaniste. U svojoj knjizi pruža svojim čitateljima osobna razmišljanja o Spasiteljevom suđenju i smrtnoj osudi. Na suđenje gleda kao na najveći zločin u povijesti.

Knjiga opširno raspravlja o događajima Velikog Petka. Djelo ima oblik triptiha, u kojem se opisuje držanje Židova, ponašanje apostola i učenika te napokon stav Rimljana. Izlaganje raznih scena (Kalvarija, sastanak apostola) ili različitih osoba (Kaifa, Lazar, Pilat, Marija Magdalena) pogodna su za razmatranje dubokih psiholoških zbivanja te za pretresanje velikih duhovnih i moralnih problema kao: sloboda volje, autoritet, postojanje Boga, odnos između religije i države, pitanje savjesti.

Kristova pojava proniče čitavo djelo. Bitna Kristova misija je potsjetiti ljude da se moraju brinuti za božansko svjetlo u svojoj savjesti i mir savjesti staviti iznad svega. Autor vješto izbjegava da ne spominje razapinjanje koje — kako je poznato — muslimani ne priznaju. Premda čitavo djelo vodi prema tom događaju, autor se ni na ovaj ni na onaj način ne izjašnjava. Njemu je dovoljno da ponovi s Koranom: „Bog je uzeo Isusa k sebi". No, ovo se na svom mjestu može protumačiti u kršćanskom smislu.

U jednom od posljednjih poglavlja „Povratak govoru na Gori" Dr Kamel Hussein vrlo dirljivo komentira Spasiteljeve riječi. Za naš moderni svijet on propisuje tri stvari, tri zadatka oko kojih treba nastojati: 1) najodlučnije odbaciti sve kriterije bogov , zvali se oni država, kultura ili opće dobro; 2) istinski živjeti po zapovijedi o bratskoj ljubavi; i konačno 3) savjest učiniti slobodnom od svega što priječi da joj otme mir.

Izgleda da s novim duhom, kojim odišu ove dvije knjige, dijalog između kršćana i muslimana moći će postati razgovor ljudi koji govore srodnim jezikom.

SLIKA ČISTILIŠTA

(Svršetak)

25

— Julija Dolan se udaje za sreskog učitelja!

— A prije toga je htjela biti opatica.

— Radila je kao kelnerica u gostionici, na periferiji.

— Vele da je strašno ružna i suha kao kostur.

— A onda joj i ne preostaje drugo nego da ostane u zabitnom selu. Jer nema ni novaca...

— Svi su oni u obitelji bili luđi i tuberkulozni. Pripovijeda netko da se i stari Dolan hotimice bacio pod kotače Viktorovog auta. Samoubica, kao i bijedna Margareta...

— A djeca grudobolna.

— Ne razumijem što je na toj Juliji oduševljavalo čovjeka koji ima tako istančan ukus, Zenona?...

Blatne mrvice trača topile su se na jeziku kao kapi meda. Kako dugo je vladalo mrtvilo svuda naokolo! Gospođe nisu imale svojeg vlastitog, unutrašnjeg života, pa im je svaki doživljaj drugih, sve oko njih značilo osvježenje i silan užitak. Nisu imali ni pojma „što se može događa izvana, to se više događa iznutra". Uostalom, imale su krov nad glavom, auto, novaca i bile su naizgled zadovoljne. Dakako, na temelju trača. Inače su umirale od dosade ili su smišljale sitne pakosti, koje će servirati svojoj okolini, a koje se pakosti nisu uvijek svršavale sitno.

Bile su sve na okupu. Profesorova gospođa, njezina prijateljica sa licem obijelјene mumije, Marcela, udova Kotas i vječno mlada balerina, prekrivena borama neuredna života.

— Ja imam tako malo razonode u svojem bijednom, udovičkom životu, cvilila je gospođa Marcela, otirući nepostojeće suze. — A bila bi doista prekrasna predstava pogledati to prosjačko, nemoguće vjenčanje!...

— Ha — ha — ha! Divno! Divno! — klicala je plesačica. Skočila je na stolicu, pljeskala rukama kao mala djevojčica, izvela neku vrst arabeske sa puno pogrešaka.

Profesorova gospođa je tresla ramenima u smijehu, a njezina prijateljica je objesila dolјoju usnu, kao da joj je zlo; to je bio u nje jedini dopustiv smiješak, da ne bi stekla bore na licu.

Oduševljena njihovim odobravanjem gospođa Marcela raširi ruke u velikodušnoj, srdačnoj pozi.

— Ja vas pozivam, — uzviknula je patetično. — Pozivam vas za taj dan u moju vilu. Moji stanari u ladanjskoj kući nedjeljom idu na izlete i ja mogu dovesti svoje goste na jedan dan...

Sobarica je zakucala i stupila u sobu. Donijela je pismo i predala ga Marceli, pa odmah nečujno nestala. Kućedomaćica je otvorila odmah omot, zamolivši za oprоštaj prisutne dame. Čitala je, udaljujući list daleko od očiju, jer je bila starački dalekovidna, a nije htjela uzeti naočale. Lice joj se mijenjalo, imala je na njemu izraz najvećeg iznenađenja.

— Telepatija! — klicala je — Sad neka mi nikad niko ništa ne veli ni jedne riječi protiv prenošenja misli! Dohvat naših čula nije sve! Ne nije! Evo, gledajte, čitajte! Ovog trenutka smo govorile o odlasku na moje poljsko dobro. A ovim pismom nas poziva moj stanar gospodin Florijan, slikar, da dođemo — upravo u nedjelju. Poziva mene i što više mojih prijatelja. Tog dana kani otkriti svoju netom dovršenu sliku. Naziva je „slika čistilišta". Vrlo zanimivo! Osobito u naše vrijeme kad smo toliko liberalni i intelektualno — ateistični!... Spremite se za nedjelju, moje dame!...

26

— Sreća je za mene, što nisi previše zdrava i previše jaka. Snaga tvoje volje bi te odvela od mene, — rekao je Severin.

— Služila bih tada Bogu, odgovori Julija. — Uz bolesne i nemoćne...

— Hoćeš li kao majka služiti Bogu? — upita on. — Hoće li tvoja djeca biti u službi Božjoj, da bi bili svoji gospodari, kao što je to rekao slikar.

— Jest, moja djeca će biti svoji gospodari. Neće robovati strastima, ni primjedbama ljudi, ako su te primjedbe grješne, drzovite i glupe. Ne, neće biti nepripravni, kao što sam bila ja. Neće rasti nezaštićeni unutarnjom snagom, koju mu samo Bog i roditelji mogu osigurati. Neće uopće trpjeti od površnosti, od primitivnosti i gluposti. Bit će svoji gospodari i služit će Bogu.

— Stupaš u novi život, Julija. Što osjećaš?

— Osjećam ono, čega sam davno bila željna: mir i ljubav. Htjela bih ta dva osjećaja proširiti na sve ljude na svijetu. Sad vidiš da sam i preuzetna...

— Bila bi sreća da što više ljudi trpi od ove preuzetnosti.

27

Slikar je skinuo modri zastor sa slike. Oko trideset parova očiju bljesnulo je znatiželjno u tom pravcu. Prilazili su bliže i uzvikivali:

— Sjajno!...

— Savršeno!...

— Prekrasno! Kakav moderni sklad boja!

— A snaga kompozicije! Ovo mnoštvo, ovako genijalno izdiferencirano!...

— Čestitamo! Divno! Divno!...

Profesor se javio iskreno:

— Za mene je ova slika previše moderna. Šta ste njom htjeli reći maestro?

— Htio sam naslikati sve nas, odgovori Florijan. — Dozvolite mi, da kažem sve što želim reći, a onda pridite posve blizu. Mnogi će na slici vidjeti svoje lice, ili lica svojih znanaca. Svi smo tu, koliko nas ima! Tu su i mladi novovjenčanici, koji stoje iza vaših leđa i ovdje u sobi, a i na samoj slici...

— Mnogi su se nasmijehnuli veselo.

— Ah, baš nije smiješno, vidite, — klanjao se Florijan i širio ruke, kao da moli za oproštenje. — Premda bi mi bilo milije, da vas mogu zabavljati. Ali vi imate i bez mene dosta zabave, napokon. Nije ugodno opominjati, ali umjetnost nije umjetnost, ako ne opominje. Pa i kad zabavlja. Stvar je uspjelija, što je tendencija manje gruba i napadna. Ali bez tendencije nema ničeg u umjetnosti. Već je u tom tendencija što se kroz umjetničko djelo želi nešto iskazati, reći... Oprostite na ovom predavanju iz oblasti umjedničkog stvaranja!...

— Ja sam na slici! — kliknula je ogorčeno gospođa Marcela. — Ja u čistilištu!...

— Dodijelio sam vam mjesto koje uopće ne zaslužujete, — odgovori slikar. — Sebi sam dao mnogo lošije.

— Na uzvik Marcele Kotas svi su pritrčali slici i počeli tražiti sebe među pokornicima u plamenu čistilišta.

Slikar se unosio svima u lice, dok je govorio:

— Dio čistilišta otslikava se u našem životu na zemlji. Naš život je nepotpuna slika čistilišta. I tu, na svijetu, sve još zavisi od naše volje. Od nas zavisi, hoćemo li sebi osigurati manji ili veći bol u čistilištu, koje je pravo i koje jeste; vi svi to dobro znate, ali se sami pred sobom bojite, drhtite preplašeno i nećete da znate!... U tom je cijela stvar...

— Ja sam liberalna. Ja nemam vjere, — kazala je Marcela uvrijeđena na slici naglašenim karakteristikama njezinog zlobnog lica.

— Zato posjećujete gatalice, koje vam gledaju u karte i talog crne kave. Vjerujete u spiritizam i telepatiju. Gdje nema prave intelektualne, ili jednostavne, srdačne vjere, tu cvjetaju praznovjerja i surogati najniže vrste. Milione primitivnih patvorina izvoljeli ste proširiti po kugli zemljinoj...

— Ja sam naobražena. Studirala sam na sveučilištu francuski jezik pune tri godine. I moje društvo sačinjavaju intelektualci...

— Pa ja ne govorim o vama, draga gospođo Marcela! Ja govorim uopće. Ali, vas i vaše društvo sam naslikao samo zato, jer vas poznam. A — upoznao sam vas na životu one tamo mlađe žene, koja se danas udala za nekog tko nije iz vašeg društva... Vi velite da ste naobraženi. I da ne vjerujete. Nastupate tu sa frazama i mislima, koje su bile u modi prije 100 godina. Kad bi to bilo samo vama za zabavu, bilo bi meni svejedno. Ali vi idete predaleko! Tko je od vas pružio Juliji Dolan ruku, kad se rušila niz strminu bijede i propasti? Tko je od vas, koji ste se nazivali prijateljima njezine kuće prišao nesretnoj djevojci da joj pomogne kao čovjek čovjeku. Vi ste prikupili svoje skutove i pobjegli, da ne bi na svojim skupocjenim tkaninama našli sjenu bijede i nesreće. Vi ste liberalni i ateistični. Danas kad su svi umovi svijeta, najveći pjesnici, pisci, glazbenici i slikari puni vjere u Boga. Danas, kada su obraćenja najbrojnija i najiskrenija. Vi još uvijek držite po svojim salonima tobože klasične Makartove bezvrijedne razglednice, vi još uvijek čitate Zolu, koji je dosadan i neprirodan čak i đacima gimnazistima. Niste kadri čuti ozbiljniju glazbu od Šubertove i Štrausove, a razvoj suvremene nauke pratite prema ilustriranim listovima! Pa što onda može vama reći moja slika? Što vam ja mogu reći? Nisu siromasi bez naobrazbe udarali po Crkvi. To činite vi, bez naobrazbe i srca. Onom tko je veliki doista, ne treba se napuhnuti da bi vjerovao u svoj značaj! A vi hodate okolo sa vašim napuhanim, praznim životima, proždirući druge... Što više zlata, veće su dužnosti, to vam nikad nije palo na pamet! Siguran sam...

Balerina se progurala naprijed.

— Šta nam vi tu propovijedate? — viknula je. — I vi ste kao i mi. Svi su ljudi isti. Svi su svinje...

Florijan se uozbilji u toj mjeri da su svi ušutjeli.

— Do ovih riječi sam vas ja doveo, — reče. — Propovjednik u crkvi uvijek ima na umu ljudsko dostojanstvo onih, kojima se obraća. A ja na to nisam mislio. Vjerovao sam da me ne veže profesionalna obzirnost i disciplina kao svećenika. Ali upravo to veže svakoga. Jest, nisam bolji od vas. Ali, ja neću da se pomirim, kao što ste se vi pomirili. Ja sam naslikao ovu sliku. Ja ovo govorim više sebi nego vama. Oprostite, molim vas! Neka me ostave svi kojima su dosadne moje riječi! Razidite se po sobama, bez pozdrava... Ali ja moram dovršiti ono što sam želio reći...

Čekao je da se gosti razidu. Ali svi su ostali.

— Još vrlo malo toga ću reći, — kazao je slikar. — Ne dajte se vući za nos od vlastite zbunjenosti! Kontrolirajte malo svoje neljudske navike i djela. Sve je to samo napuhano kao šarene, papirnate lopte, kojima u strahu hoćete sakriti cijeli nebosklon. Sablazni mora biti. Mraka mora biti. Ali mjesec i zvijezde su velika protivnost mraku. Budite svijetlo, kao oni. Nemojte se izjednačiti sa mrakom. To je sve. Raspršnite već jednom nafarbani šareni balon, pun nečista zraka, koji ste namjestili ispred sunca ljubavi, istine i vjere... Jer, siguran sam, sa ovim sajamskim balonom sumnjamo u sve, pa i u sebe, s tim balonom sebičnosti i mržnje, vrlo smo smiješni i vrlo jadni...

Zenon istupi naprijed kao da i ou hoće nešto reći.

— Sada će on progovoriti bistavo, — reče novi bogataš Mor.

Pjesnik je izgledao starijt nego ikada. G vorio je dosta tiho, ali vrlo uvjereno:

— Mislim da naš maestro nema previše krivo. Ja ću dodati samo nekoliko riječi... I sam se gušim od šarenih papira, balona, umjetnog cvijeća i smješnih vrpca, kojima je natovaren moj život. Velim vam, kad sam im žrtvovao svu svoju mladost, neću dopustiti da mi se od njih načini posmrtni vijenac... Nisam propovjednik i neću vas pozivati da se brinete o sebi. Niste djeca, pa potrgajte paučinu u mozgu, ako niste već gotovi, posve lijeni za to! Ja ću se potruditi što se mene tiče, a sada sam htio samo potvrditi slikarove riječi ovim dodatkom: nisam stekao mir, ljubav i sreću. A onaj tamo, seoski učitelj jeste. I Julija također. Štogod se dogodi, oni će odoljeti, puni djetinjskog povjerenja. Ja sam, vele, vrlo naobražen. Ali, to znači samo toliko, da su moji baloni ljepše našarani od vaših i malo manji, pa kraj njih pr bija svijetlo sunca. Samo u tom je razlika. Ali ja nisam, i mi nismo, pod svojim teretom umišljenosti i prazne riječi, onako lijepi, onako čisti i jaki kao ono dvoje tamo. Gledajte ih — jednostavni su i naravni kao svijetlo, kao voda, kao plemeniti rod dobre zemlje koja ih je rodila...

— Kraj —

IZ KATOLIČKOG SVETA

Berlinski biskup — umro. Krajem avgusta o. g. umro je nakon teške bolesti berlinsk biskup Msgr Weskamm u starosti od 65 godina. U julu 1950 nastupio je službu natpastira u gradu koji je u drugom svetskom ratu u Evropi valjda najviše stradao. Berlinska biskupija je srazmerno mlađeg datuma, ali ima oko 650 000 vernika. Proteže se daleko izvan grada u svim pravcima. Istočni i zapadni Berlin odali su poštu zaslužnom katoličkom natpastiru.

Najnovija statistika za Afriku. Afrika ima prema najnovijim podacima rimskih ureda Propagande gotovo 22 miliona katolika, među njima gotovo tri miliona kat humena, što i nosi 10% celokupnog afričkog stanovništva. Oko 11 miliona je protestanata, isto toliko i raskolnih kršćana Kopta i Abesinaca. Afrika ima dakle 44 miliona kršćana odnosno 20%. Ostali je d o stanovništva pade jen gotovo podjednako na muslima e i neznabošce, svakih po 85 miliona.

Japan. Od svih misiskih zemalja najv.še je katolička štampa rašir ena u Japanu. Katolički moralni udžbenici traže se i u državnim školama. Pošto su japanski katolici malobrojni te imaju man i broj m sionara i katoličkih intelektualaca koji se posvećuju knjizi, katolička knjiga još nije dovoljno pretstavljena na japanskom književnom trgu.

Misiska ideja u Južnoj Americi. Jedan kinesk misionar p. Irala proputovao je Južnu Ameriku, održao preko 200 zbo ova i utvrdio veliku simpatiju koju gaje tamošnji katolici prema misijama. Za vreme 8 mesec njegovog putovanja javilo mu se 120 mlad ća i oko 200 devojaka sa molbom da bi stu ili u misiske kongregacije i redove. U Kolumbiji radi već pet godina jedan mi iski seminar te ima već 200 pitomaca. Isusovci iz Kolumbije kažu da se utrostručio broj novaka, otkako su bili pre godinama preuzeli rad u Kini.

Honkong je zadnjih godina upetostručio svoje stanovništvo, od pola miliona na dva i po miliona. Katolika je sada preko 80 000. Prosečno se svaki katolik godišnje 23 puta pričesti, što je znak dubokog duhovnog života. Ove godine su bili za Uskrs i Duhove krštene 3332 odrasle osobe. Misiski personal broji 1961 osobu, i to: 286 svećenika, 118 brace pomoćnika, 523 časne sestre, 130 katehista, 904 učitelja. Crkva vodi 135 škola, sa 44 500 učenika, od kojih je samo oko 17 hiljada katolika. Na Državnom univerzitetu je oko 900 studena a, od kojih su 40% svršili katoličke srednje škole.

Katolički potpretsednik. Na ovogodišnjim pretsedničkim izborima u Južnoj Koreji na potpretsedničko mesto bio je izabran kandidat demokratske stranke, koja je u opoziciji prema Singman Riju, pretsedniku republike i njegovoj liberalnoj stranci. Izabrani Čang Myun b o je ranije politički prijatelj Singman Rijev. On je prvi pretstavljao Koreju u Ujedinjenim Na ijama i učinio velike usluge svojoj zemlji. Što je za nas naročito važno jeste, da je on katolik, otac sedmoro dece. Tri njegova sina spremaju se za svećen ke, jedna kćerka je već u novicijatu. Od 1931—1947 vodio je katoličku sr dnju školu u Seulu. Za vreme korejskog rata jednu njegovu rođenu sestru koja je bila predstojnica u ženskom samostanu, neprijatelji su ubili. Njegov brat Ludvik bio je ranije ministar prosv te i 1946 osnovao umetničku Akademiju. Kao praktičan katolik želi da unese u državnu upravu više poštenja i demokratskih metoda. I Singman Ri je kršćanin, protestant, ali sklon katoličkim misionarima.

Madagaskar ima površine za dve i po Jugoslavije, ali stanovništva ima samo 4 i po miliona. Pre 100 godina prvi se puta služila sveta Misa u njegovom glavnom gradu Tananarivo. 1880 god. bilo je 20 000 vernika, 1900 već 100 000, danas oko jedan milion. Podeljeni su na 10 biskupija, od kojih ima Tananarivo metropolitansku čast. Katolička Crkva postaje sve jača u zemlji, iako je visoko plemstvo protestantske vere. Crkveni se krugovi pošteno zauzimaju za opravdane zahteve Malgašana za sve većom samoupravom i socijalnom jednakošću sa belcima.

Papa o lečenju raka. Lekarima-specijalistima za bolesti raka, kazao je Papa između ostalog da se raduje napretku, postignutom na istraživanju uzročnika raka, te da postoji nada da će se nadvladati ova bolest. U slučaju te bolesti, nada sve je potrebna blagovremena diagnoza. Krivica da do nje često ne dođe, nalazi se ili kod bolesnika koji zanemari ili prezre svoju bolest, ili kod lekara da dovoljno ne poznaje simptome raka. U slučaju blagovremene dijagnoze valja mudro pristupiti ispravnom lečenju. Može biti da je koji puta bolje ostaviti pacijenta na njegovom službenom mestu, nego ga prerano vezati uz krevet, iz koga se obično neće više podići, te tako zakinčiti njegovu radnost. Kad lekar preduzima terapiju, mora uzeti u obzir sve prilike pacijentove.

Dispenzirani od zakona. Provincijalna vlada u Madrasu (Indija) oslobodila je katoličke lekare od državnog zakona o kontrolisanj. poroda. Katolička politička partija u gradu Tuticorin je obeležila gornji zakon kao napad na savest katoličkih lekara i č. sestara te tako izdejstvovala spomenutu dispenzu.

Kongres biblicista Starog Zaveta. U Strasburgu održavao se krajem avgusta međunarodni kongres biblicista Starog Zaveta. Skupilo se 250 delagata: katolika, protestanata i mojsijevaca iz 20 nacija. Na programu je bilo oko 30 referata iz filologije, arheologije, teologije itd. Starog Zaveta. Isto tako su bili izloženi poslednji podaci o rukopisima, pronađenim zadnjih 10 godina oko Mrtvog mora. Idući kongres održat će se u Oksfordu 1959 godine.

Južna Rodezija. Jednog dana dodu tri mladića k misionaru s molbom da ih primi u katoličku Crkvu. Misionaru obrazlažu svoju molbu time što su im njihove devojke postavile zahtev da moraju postati kršćani, ako žele da se one udaju za njih. Dva od njih bila su tako dobro poučena u katekizmu, da je svećenik trebao samo da ih ispita.

Filipini. U prestolnom gradu Manili postoji na na državnom univerzitetu običaj da predavanja počinju molitvom, koju obavljaju profesori i studenti. Na univerzitetu je otvorena posebna katolička kapela.

Iskopine u Jerihonu. Amerikanka Miss Kathleen Konyon, pomognuta ekipom renomiranih specijalista i učenika raznih naroda, završila je peto kopanje na istoriskoj uzvišici Jerihona. Posleduje iskopavanje dovelo ju je do neolitskih slojeva koji sižu do 5 6 000 godina pre Krista. Već prošle godine otkrila je jedan toranj u prečniku od 10 metara s v'sinom od 6 metara sa 24 stepenice Pronašle su se čovečje lubanje neobičnog oblika. Ove su godine pod ovim zidom pronašli još jedan nasip i pred zidom rupu, usečenu u stenu. Na temelju ispitivanja cigala i raznog oruđa Miss. Kathleen je došla do ubeđenja da se radi o dva različna naroda i dve različne kulture, koje deli vreme jedne poplave.

Sa 77. nemačkog katol'čkog zbora u Kö'nu. Na svršetku velikih svečanosti pred 800 000 nemačkih katolika, začuo se glas svetog Oca koji je 2 sept. preko radija održao zaključni govor. Dodirnuo je nemački verski preporod prošlog veka, težak život Crkve kroz poslednja stoleća, naglasio važnost crkvenog učenja za rešavanje socijalnih pitanja, i na kraju je izložio stav Crkve u naše vreme. Crkva je u svim istoriskim situacijama pobeđivala verom, istrajnošću, trpljenjem i molitvom. Crkva nikoga ne prisiljava da prihvati njenu veru, ali ona ni ne otstupa od Božanskog prava da traži za svoje vernike slobo'u, da mogu prema njenim načelima i zakonima na svojoj zemlji živeti i javno propovedati Kristovo evanđelje. Crkva obavezuje vernike da rade i postupaju uvek po svojoj veri. Bog mora svuda i uvek da ima prvo mesto. Sudbina sveta je danas tesno povezana. Katolici čitavog sveta moraju da budu međusobno jedinstveni te da rade kao ujedinjujuća snaga u uspostavljanju svetsk g mira.

Poljska. Poljaci su za Veliku Gospu zaključili proslavu 300 godišnjice proglašenja Majke Božje u Čenstohovi na Jasnoj Gori za kraljicu Poljaka. U proslavu tog jubileja preko jedan milion Poljaka hodočastio je k tom Marijinom svetištu, a 160 000 vernika primilo je poslednjih dana tamo svetu pričest. Papa je telegrafski poslao svoj aposto'ski blagoslov. Poljski iseljenici i izbeglice pridružili su se s posebnim verskim svečanostima svojoj braći u domovini.

Relikvije sv. Stefana. Poznato je da su krajem rata iz Madžarske nestale kraljevske insig ije s kru om svetog Stefana ka i svečeve relikvije tj. njegova desna ruka. Čuju se glasovi da se kruna nalazi u Rimu, kraljevski plašt u Salzburgu, a relikvija sv. Stefana bila je vraćena u Madžarsku, na neko sigurno sakriveno mesto.

Bezbožnik u Lurdu ozdravio. 43. godišnji Luj Oliveri, monter iz Nice, hodočastio je jula, na traženje svoje žene, u Lurd. Njemu lično je bilo to odvratno. Kad su ga metnuli u kupatilo, pokraj njega se nalazilo neko slepo dete. Pogledavši ga, on je rekao: „Bože moj, ako pos ojiš, smiluj se ovom slepom detetu. Ovo više zaslužuje pomoć nego ja." Luj se iz kupke podigao sasvim zdrav. Na putu kući je izjavio novinarima: „Nije moja stvar da kažem da li sam bio čudesno izlečen ili ne. Ali ono što znam, jeste: pošto sam bio u Lurdu, sada sam zdrav; ranije sam čitav život poricao Boga, a sada čvrsto verujem u njega."

Borba protiv ropstva. Diplomatska konferencija u Ženevi je odobrila sa 40 glasova uz tri uzdržana glasa rezoluciju u cilju dokinuća robovanja svake vrste. Države potpisnice se obavezuju da će suzbijati ropstvo za dugovanje, robovanje i eksploatisanje omladine kao i slobodu žene kako je izloženo u 3 tačke: 1) Zabranjuje se udaja žene bez njenog pristanka, kao i to da se za nju plaća u novcu ili u robi njenim roditeljima ili tutorima ili bilo kojem članu njene familije, odnosno jednoj trećoj osobi. 2) Zabranjuje se pravo mužu, familiji, rodu da pre e e ženu drugoj osobi za izvesnu cenu, primljenu ili koju će tek primiti. 3) Žena ima po smrti muža pravo da nasledi trećinu njegovog imanja.

Žene pastori. Norveški parlamenat je izglasao zakon po kome žene mogu biti pravi pastori te mogu nastupiti službu i protiv volje njihove pastve. U konservativnim protestanskim krugovima zakon je naišao na oštar otpor. Neki njihov biskup je nagovestio da će ova odluka parlamenta ubrzati proces da se crkva oslobodi tutorstva države. Doneseni zakon smatra atentat na prava crkve. Na sreću se još nijedna slušateljica teologije nije prijavila za pastoralnu službu.

Francuski protestanti za misije. U Francuskoj nema ni jedan milion protestanata, ali su ipak skupili za svoje protestantske misije 136 569 719 franaka. Istina je da su francuski, protestanti srazmerno bogatiji od katolika, ali ipak je skupljena svota visoka i dokazuje njihovu duboku versku svest.

Borba protiv lepre. Svetska zdrastvena organizacija je imala svoj sastanak u Rimu. Na njemu je P. Riedmatten, zastupnik Svete Stolice, održao govor o predlozima za iskorenjenje gubave bolesti. Modernim sredstvima, koje je nauka otkrila, otvaraju se realne mogućnosti da nestane te bolesti sa zemlje. Katolički misionari imaju 200 leprozerija sa oko 70 000 bolesnika.

Tanganika. 25 aprila o. g. umro je u visokoj starosti Adrien Atiman, znameniti katolički lekar, koji je dobio za svoj požrtvovan rad mnoge crkvene pohvale i državna odlikovanja. Bio je pravi heroj ljubavi među ljudima raznih rasa. — U istoj se zemlji sada osnovala jedna jedinstvena politička partija, koja skuplja članove svih rasa — Evropejce, Azijate i Afrikance. Prema njenom shvaćanju, svaka rasa, svaka grupa treba i drugih, ako hoće da sama prosperira. U zemlji je oko 8 miliona stanovnika od kojih 1 200 000 katolika.

Odvažna lozinka. P. Guilloux (Giju) pozvao je francuske naseljenike u Maroku, kojima je Maroko postao druga domovina, neka ne ostavljaju zemlju koja im je dala gostoprimstvo. Maroko treba pionire koji mogu mnogo doprineti ekonomskom, socijalnom i kulturnom razvoju zemlje. Ako se Marokanci i Francuzi uједине, biće to od ogromne koristi za Maroko, koji će moći da postane vodeća nacija u Severnoj Africi.

Za primer. Prilikom papine 80 godišnjice siriski ministar za informacije rekao je preko radija Damask: „Mi se klanjamo i odajemo počast sretnom jubilarcu koji razveseljuje čitav kršćanski svet kao i sve one koji veruju u poslanstvo duše, duhovnosti i vere. Mi ljubimo Rimski Presto, pošto ljubimo Sina Marijina. Posvećeno je nebo koje je Gospodin gledao s križa, i to je naše nebo. Poštujemo onu zemlju, u kojoj je Gospodin proveo svoju mladost, propovedao svoje evanđelje i koja je videla njegove rane. Ta zemlja je baština Kristova kao i baština Muhamedova. Mi želimo da sveti Otac vidi kako Islam brani nebesko blago, koje nam je na zemlji ostavio Sin Marijin."

Liban. Beirut nije samo prestonica Libana, nego je i jedan od najvećih gradova Bližnjeg Orijenta, neke vrste Mediteranska Ženeva. Svakako, Kairo traži za sebe prvo mesto na kulturnom području, ali beirutski univerziteti pretstavljaju pravi svetionik Bližnjeg Istoka. Katolički univerzitet vode francuski oci Isusovci iz Liona. Prošle godine imao je 1 579 studenata, od kojih 1 000 katolika, 214 ostalih kršćana, 312 muslimana i 21 mojsijevca. Na pravu i medicini bilo je upisanih 1 091 student.

Svećenici u Indiji. Prema poslednjoj statistici u Indiji se nalazi 5 000 katoličkih svećenika, od kojih 60% domorodaca. Svake godine ima Indija 200-250 domaćih mladomisnika. Na papinskoj akademiji u Puni uči oko 400 domaćih bogoslova. Od redovnika imaju Isusovci najveći broj domaćeg klera, koji dostiže već brojku 1000. Od svih Indijaca daju Malabarci na jugu indiskog polukontinenta najviše svećenika. Katolički Malabarci broje 1 800 000 duša, a daju više svećenika nego Holandija, koja je po broju svećenika prva u Evropi. Oko 3 200 malabarskih svećenika i časnih sestara živi i radi izvan svoje uže domovine.

Lu, gradić sa 2500 stanovnika u severnoj Italiji slavio je ove godine 100 godišnjicu rođenja trećeg naslednika svetog Ivana Boska — Don Rinaldia, koji se onde rodio. Tom prilikom se skupilo onde 200 svećenika i časnih sestara koji potiču odande. Pontifikal je služio biskup iz Parme Evasio Colli, koji je rodom isto odande.

Marijinoj legiji — 35 godina. 7. septembra o. g. napunilo se 35 godina, otkako je osnovana u Dublinu u Irskoj Marijina legija. Danas je ona već proširena na 1000 biskupija, a njene se molitve mole na 70 jezika. Ona se naročito istakla u očuvanju crkvenog jedinstva u Kini. U Evropi ona deluje sa 5 000 jedinica — prezidijuma, od kojih je gotovo polovina u Engleskoj i Irskoj. Ova od Papa preporučena i blagoslovljena laička organizacija sastoji se većinom od muških članova. Cilj Marijine legije jeste: precizno organizovana saradnja svetovnjaka u duhovnoj pastvi.

Katehisti — udarna četa Crkve. „U pokrajinama koje su siromašnije na svećeničkom i redovničkom osobiju širenje vere u velikom delu zavisi od katehista", rekao je ap. vikar Msgr Tomas Quinlan iz Čungona u Koreji. Korejske katehiste je nazvao udarnom četom kršćanstva." Dobar katehist je gotovo isto tako važan kao svećenik ili časna sestra."

Zdravi odnosi među ljudima ne mogu se zasnivati, prema mišljenju Pavla Penz-Medoka, na strahu i prevari, nego jedino na istini i jednakopravnosti. Jači nije u pravu da si potčini slabijeg i stvori iz njega običnu lutku.

U La Cote — Sainte Catharine u Kanadi svečano su proslavili tristo godišnjicu Božje službenice Kateri Tekatwita, Irokeške devojke, za čije proglašenje blaženom se vodi proces. Koralno pevanje na svečanoj misi izvodili su Irokezi iz Kouawaga.

Marku Sikakana, pripadniku plemena Zulu, koji je pre 34 godine postao katolik, njegovi su zemljaci nadeli nadimak „čovek mira". Neumorno vrši službu katehista, peške obilazeći svoju zemlju. Prilikom neke malaričke epidemije pokrstio je 300 umirućih Zuluja. Njegove tri kćerke stupile su u red benediktinki. U znak priznanja bio je odlikovan medaljom „Pro Ecclesia et pontifice".

London izgubio i koadjutora. U jednom mesecu westminsterska nadbiskupija je izgubila i kardinala Griffina i njegova koadjutora Myers-a. Pokojni koadjutor je bio 25 godina biskup. Imao je dobre veze sa Belgijom, vrlo je dobro poznavao verske prilike u engleskim kolonijama.

Propaganda upravlja danas sa 638 misijskih teritorija, nalik na biskupije. Za vreme vladanja sadašnjeg Pape podignuto je 106 novih samostalnih teritorija. Azija ih ima 238, Afrika 215, Amerika 80, Okeanija 86 i Evropa 19. Iza gvozdene zavese zvanično postoji 166 misijskih područja: 142 u Kini, 10 u Vietnamu, 3 u Koreji i 11 u Evropi.

Pokojnu majku svete Marije Goretti preneli su iz Corinaldo u kriptu župske crkve Senigallija, gde se već duže vremena čuvaju relikvije njene svete kćerke.

Poslednji japanski poslanik u Nemačkoj Čuniki Kase umro je nakon teške bolesti u Tokiu. Na samrtnom krevetu obratio se na katoličku veru. U crkvi sv. Ignacija u Tokiu otslužila se Misa za pokojnika.

Građanin sveta. IV međunarodni kongres „Pax Christi" ove se godine održavao u Valladolidu u Španiji. Zadatak te organizacije jeste raditi kršćanskim sredstvima na učvršćivanju mira u svetu. Ovog se puta raspravljalo o tome, kako se može uskladiti opravdana ljubav prema domovini s radom na ostvarenju jedne svetske zajednice i svetskog građanstva. Na temelju kršćanskih istina da smo svi ljudi deca istog nebeskog Oca, braća istog Krista i barem mogući članovi jednog Kristovog Tela-Crkve, to nije teško uskladiti. Idući kongres „Pax Christi" biće naredne godine u Marijazell u Austriji.

17. crnački biskup. Sveti je Otac imenovao župnika Petra Kimbondo iz redova svetovnog klera ap. vikarijata Kisantu u Kongu za pomoćnog biskupa tamošnjem ap. vikaru. To je već 17. crnački biskup, imenovan od ovog Pape. Rodio se 1914 godine u katoličkoj familiji. 1950 godine boravio je tri meseca u Evropi, upoznavao se u Belgiji radom katoličkih ustanova. Poslednje službeno mesto bila mu je župa u Kisantu gde se isticao revnošću i sposobnostima.

Pažnja pred pogrešnim prilagođavanjem. Nadbiskup Montini je u Veneciji govorio o savremenom kršćanskom apostolatu. Istaknuo je opasnost krivog prilagođavanja. Umesto da apostol svoje ideje prenosi bližnjemu, on prihvaća njegove, koje su pogrešne. Osobe koje su vesne kršćanskim idejama vole proglasiti reakcionarima i izdajicama, povodlj vce koji su sposobni na svako popuštanje i svaki kompromis, nazivaju pravim katolicima. Takvi povodljivi katolici kore Crkvu što ne radi, međutim sami bo uju na slabostima koje predbacuju Crkvi, naročito stoga što je ne slušaju i ne veruju u njen autoritet i njenu mudrost. Ako se govori o kompromisima, to nije Crkva koja ih sklapa, nego njena neposlušna deca, i to s neprijateljima Crkve. Sta je na drugoj strani dobrog, to je svojina Crkve. Držimo se dakle svojih ideja i gledajmo da ih svom sposobnošću provodimo u delo.

Holandski pisac — svećenik. Poznati holandski pisac Pier Van der Meer de Walcheren biće 22 decembra o. g. u starosti od 75 godina zaređen za svećenika u benediktinskoj opatiji d'Oesterhout. Imenovani se 1911 godine obratio na katoličku veru pod uticajem francuskog publiciste Leona Bloy-a. Obraćenik je napisao brojne literarne eseje, više radova od trajne vrednosti. Posle smrti svoje žene stupio je u red benediktinaca. Njegov sin Pier, koji je umro 1933 godine još mlad, bio je isto benediktinac, a jedna njegova kćerka isto je redovnica benediktinka.

Španjolska Marija Goretti. U biskupiji Vich počeo je informacioni proces za proglašenje četvorice blaženima. Među tom četvoricom je i Jozefina Vilaseca iz Manreze. Ona je pre tri godine pretrpela mučeničku smrt za svoju devojačku čast.

Katoličko i anglikansko školstvo u Engleskoj. Anglikanska crkva održava još 2 500 svojih privatnih škola, za koje mora godišnje skupiti 40 000 funti, inače ih izdržava država. Zadnjih 13 godina oni su prosečno svake godine zatvorili 93 škole. Katolici međutim u Britaniji moraju godišnje skupiti 60 puta više novca, dakle 2 400 000 funti za svoje škole. Svake godine otvaraju nove škole. U srednjim školama sa 240 već su nadmašili anglikance sa svojih 178 škola. Kad se zna da je prosečno svaki 10 Britanac katolik, onda se tek vidi koliko engleski katolici žrtvuju za svoje škole. Izgleda da će uskoro jedino katolici imati u Engleskoj privatne škole.

Protest. Catholic Times, jedan nedeljni katolički časopis diže glas protesta što nije bila kraljica Elizabeta zastupana na sahrani kardinala Griffina. Časopis navodi da u Komonveltu živi oko 30 miliona katolika, što nipošto nije beznačajna manjina. No, na vrhu civilne uprave još uvek postoje predrasude protiv katolika. Kraljica je mogla da pošalje izraze saučešća prigodom kardinalove smrti, a nije mogla da bude zastupljena na sahrani

UREDNIKOVA POŠTA

S. T. *Pitanje: Koliko je bilo dosad čudesnih izlečenja u Lurdu? Odgovor: Na ovo je pitanje vrlo teško odgovoriti. Crkva je dosad priznala samo 51 lurdsko ozdravljenje čudesnim, dok o drugima nije kazala nijednu reč. Lekarski ured u Lurdu raspolaže sa nekih 1 200 prilično kompletnih dosijea o iznenadnim ozdravljenjima, koja nije moguće prirodno rastumačiti. Uredu je bilo sem toga prijavljeno još nekih 4 000 slučajeva iznenadnih lurdskih ozdravljenja, gde ranija bolest nije bila dovoljno ispitana ili se radilo o bolestima — funkcionalnim smetnjama. Već samo jedno čudo je dovoljno da potvrdi postojanje natprirodnog sveta.*

P. R. *Pitanje: Da li još postoji grad Bezgrešne koji je Maksimilijan Kolbe podigao u Nagasaki-u u Japanu? Odgovor: Nagasaki je pogodila druga atomska bomba koja je bila bačena na Japan. Većina katolika je nastradala, no Kolbe-ova ustanova je ostala gotovo neoštećena, jer je bila zaklonjena brdom.*

Uč. *Pitanje: Bog zapoveda: ne ubij, ali sam traži od Mojsija da narod kamenuje čoveka koji nije poštivao subotnjeg počinka. Da li nema u tome protivurečnosti? Odgovor:*

Nipošto! Bog nije vezan zakonima koje je on sam dao ljudima. I ljudima je dozvoljeno katkada oduzeti bližnjemu život. U katekizmu stoji: Ubistvo je bez krivice, u pravednom ratu, u pravednoj samoodbrani i kad je zločinac za veliko zlodelo od zakonitih poglavara osuđen na smrt.

Z. V. *Pitanje: Rada bi postala redovnica-milosrdnica. Da li mi se može ispuniti želja? Kakve se škole traže za bolničarke? Odgovor: Veći broj ženskih redovničkih kongregacija postoji u našoj zemlji. Posvećuju se službi bolesnika. U granicama mogućnosti sve primaju naraštaj. Za adrese se obratite svom župniku. Za običnu bolničarku traži se osmoletka i bolničarska škola.*

M. M. *Odgovor: Obratite se na svog savetnika u duhovnim pitanjima.*

P. Š. *Pitanje: Da li je bio post ove godine pred Velikom Gospom? Da li se mogu služiti oprostom koji je bio objavljen preko vatikanskog radia? Odgovor: Ako ste sami jasno čuli ili doznali od verodostojne osobe da je Papa podelio oprost od posta na 14. avgust, mogli ste se mirne savesti oprostom poslužiti.*

H. P. *Pitanje: Ko je vršio pritisak na Papu Klementa XIV da je 1773 dokinuo Družbu Isusovu? Odgovor: U Portugalu je svemoćni Pombal već 1755 ukinuo isusovački red, a onda je iz portugolskih kolonija proterao sve misionare isusovce. Za portugalskim primerom poveli su se francuski Burboni (kralj Ljudevit XV) pod uticajem slobodnih zidara i janzenista. Istu politiku počeli su voditi burbonski dvorovi u Španiji, Napulju i Parmi. Svi ti dvorovi vršili su po dogovoru žestok pritisak na novoizabranog papu Klementa XIV, koji se neko vreme dobro odupirao, a konačno je popustio pritisku te izdao breve kojim je raspustio imenovani red.*

P. L. *Pitanje: Da li je Družba Isusova red ili kongregacija? Odgovor: Družba Isusova je red a ne kongregacija. Isusovci imaju samo jednostavne zavete, ali oni imaju iste učinke kao svečani. Inače važi pravilo da imaju redovi svečane zavete, a kongregacije jednostavne. Redovničke zajednice sa privatnim zavetima nazivaju se societas — i takvi su lazaristi.*

Uč. *Pitanje: Koliko ima istočnih obreda? Odgovor: Prema liturgiskim knjigama postoji pet starih istočnih obreda: antiohiski, aleksandriski, bizantiski, kaldejski i jermenski. — Stari antiohiski obred očuvao se u tri varijante: maronitski, sirski i malankarski obred. Jezik tog obreda je većinom sirski s arapskim odnosno malajamskim primesama. — Aleksandriski se obred očuvao kod Kopta i Abesinaca. Kopti se služe u liturgiji starim koptskim jezikom, sa ponešto grčkim i arapskim primesama. Abesinci služe svoju liturgiju na jeziku ghéez, a u svoj obred su primili brojne uticaje starog antiohiskog obreda. — U Bizancu i u maloaziskoj Kapadociji razvio se takozvani bizantiski obred, koji se proširio ne samo na zemlje koje su kršćanstvo primile iz Bizanca, nego i na Grke-melkite u Antiohiji, Jeruzalemu i Aleksandriji, tako da se danas svuda gde se upotrebljava grčki liturgiski jezik, liturgija služi po bizantiskom obredu. Bizantiska je liturgija prevedena u mnoge jezike: staroslovenski, gruziski, arapski, rumunski, madžarski, japanski i engleski jezik. — Kaldejski ili istočno sirski obred proširen je bio nekada na teritoriji sasanidskog perziskog kraljevstva. Ta se liturgija u srednjem veku širila po Srednjoj Aziji sve do Kine. Tom obredu pripadaju Malabari u Južnoj Indiji, od kojih se jedan deo krajem 16 veka priključio katoličkoj Crkvi. Jezik tog obreda je sirski, ali izgovor se razlikuje od onog u Siriji. Danas Kaldeji mnoge perikope čitaju u arapskom jeziku, dok su se katolički Malabari približili latinskom obredu. — Postoji još jermenski obred sa starim jermenskim jezikom. Taj se obred razvio iz antiohiskog sa brojnim uticajima bizantiskog obreda.*

I. M. Tomo. *Odgovor. Kako ste mi opisali Vaš slučaj na Veliku sedmicu, držim da niste smrtno sagrešili. Želim mnogo uspeha u borbi i velikog pouzdanja u Božju pomoć.*

O. Kvirin Orlić *izdao je novu latinsku „Missa in hon. Inf. Jesu" sa motivima hrv. Božićnih pesama za sop-alt (bariton) ili za četveroglasni mešoviti zbor. Misa se dobije kod autora u Franjevačkom samostanu — Cavtat kod Dubrovnika.*

Nakana Apostolata molitve. *Sveta nas Crkva u mececu novembru poziva da se naročito molimo Srcu Isusovu, da bi vernicima presveti Oltarski sakrament bio središte njihova života. — U misiskom nas pogledu Crkva upućuje na molitvu, neka bi Srce Isusovo učinilo, da bi se u Indoneziji društveni poredak temeljio na kršćanskim načelima.*

Naslovna slika PREOBRAŽENJE *je jedno od poslednjih i najveličanstvenijih dela renesanskog slikara Rafaela Santi. Sliku je posle njegove smrti (6 aprila 1520) u njenom donjem delu završio Giulio Romano. Kako je bila slika dovršena tek 1524 godine, to nema nikakve veze sa sv. Ivanom Kapistranom i beogradskom pobedom 1456 godine. Međutim je istina da je papa Kalisto III na večitu uspomenu na beogradsku pobedu proširio blagdan Preobraženja Kristova (6 avgust) na čitavu Crkvu.*

Kalendari sa 1957 godinu *Cena zidnome 12 din., a džepnome 20 din. Poverenici imaju 10% popusta. Poručioci od 100 i više kalendara ne plaćaju poštarinu.*

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr. Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 103-T-336.

Štampa: Štamparija „Filip Višnjić" — Beograd, Durmitorska 6 — Telefon 29-193